

De minimis atbalsts kļuvis pieejamāks 1/34/24

Vecākā juriste, PwC Legal
Sarmīte Zakovska

Šajā rakstu sērijā informējam par valsts atbalsta būtību, un šoreiz aplūkosim vienu no visplašāk izmantotajiem valsts atbalsta regulējumiem – *de minimis* atbalstu. Šis atbalsta regulējums ir īpaši pievilcīgs, jo tā nosacījumi ir vienkāršoti, kā arī atbalsts ir pieejamāks salīdzinājumā ar citiem valsts atbalsta veidiem. Rakstā aplūkosim nozīmīgākās šī regulējuma izmaiņas, kā arī sniegsim ieskatu par to, kur un pie kādiem nosacījumiem iespējams pieteikties uz šo atbalstu.

Kas ir *de minimis* atbalsts?

De minimis atbalsts ir valsts vai pašvaldības sniegts atbalsts, kuru Eiropas Savienības regulējums definē kā tādu, kas nav tik būtisks, lai ietekmētu konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm. Šāda veida atbalsts ir piešķirams uz atvieglotiem nosacījumiem un, lai to piešķirtu, nav jāsaņem iepriekšējs Eiropas Komisijas apstiprinājums.

2023. gada beigās notika būtiskas izmaiņas *de minimis* regulējumā, jo tika pieņemta jauna vispārējās tautsaimniecības *de minimis* regula – Komisijas Regula 2023/2831.¹ Tā stājās spēkā 2024. gada 1. janvārī, aizstājot līdzšinējo Komisijas Regulu Nr. 1407/2013,² kura bija piemērojama līdz 2024. gada 1. jūlijam.

Kopumā Eiropas Komisija ir pieņēmusi vairākas *de minimis* regulas dažādām nozarēm,³ taču šajā rakstā apskatīsim Latvijā visplašāk izmantoto.

Galvenās izmaiņas vispārējā *de minimis* regulējumā

- Robežlieluma palielināšana:** Ņemot vērā Komisijas Regulas Nr. 1407/2013 piemērošanā gūto pieredzi un inflāciju, maksimālais robežlielums ir palielināts līdz 300 000 eiro.
- Slīdošais trīs gadu periods:** Atbalsta aprēķināšanā izmanto slīdošo trīs gadu periodu, nevis fiskālos gadus. Līdz šim, lai pārbaudītu robežlieluma ievērošanu, pārbaudīja esošajā gadā un divos iepriekšējos fiskālajos gados saņemto atbalstu. Turpmāk vērtēs faktiskos trīs gadus.
- Paplašināta regulas piemērošanas joma:** Uzņēmumiem, kas nodarbojas ar zvejas un akvakultūras produktu, kā arī lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, turpmāk ir piemērojama Komisijas Regula Nr. 2023/2831. Līdz šim šiem uzņēmumiem tika piemērotas speciālās *de minimis* regulas, kur maksimālais robežlielums viena vienota uzņēmuma līmenī šobrīd ir noteikts 25 000 eiro (plānots palielināt līdz 37 000 eiro) un 40 000 eiro.

Kas jāņem vērā *de minimis* atbalsta saņemšanai?

- Atbalsta limits:** Kā minēts, *de minimis* atbalsts nedrīkst pārsniegt 300 000 eiro trīs gadu periodā. Šis ierobežojums attiecas uz visu saņemto *de minimis* atbalstu neatkarīgi no tā, vai tas saņemts no viena vai vairākiem atbalsta sniedzējiem Latvijā.
- Viena vienota uzņēmuma definīcija:** Komisijas Regulas Nr. 2023/2831 2. panta 2. punkta definīcija ir plaša, nosakot, ka visus subjektus, kurus juridiski vai faktiski kontrolē viens un tas pats subjekts, ir jāuzskata par vienu vienotu uzņēmumu. Tātad, ja uzņēmums ietilpst saistītu

uzņēmumu grupā, 300 000 eiro atbalsta limits attiecas uz visu grupu kopumā. Saistība var veidoties arī ar fiziskas personas starpniecību.

3. *Atbalsta veidi: De minimis* atbalsts var izpausties dažādās formās, piemēram, kā subsīdijas, nodokļu atvieglojumi, aizdevumi, garantijas. Attiecībā uz aizdevumiem un garantijām Komisijas Regulas Nr. 2023/2831 4. pantā ir iekļauti specifiski nosacījumi, kuri ierobežo atbalsta apjomu un ilgumu.
4. *Nozaru ierobežojumi*: Dažas nozares, piemēram, uzņēmumi, kas nodarbojas ar lauksaimniecības, zvejas un akvakultūras produktu primāro ražošanu, ir izslēgti no Komisijas Regulas Nr. 2023/2831 darbības jomas. Šīm jomām ir piemērojamas citas *de minimis* regulas, proti, Komisijas Regula Nr. 1408/2013⁴ un Komisijas Regula Nr. 717/2014,⁵ ar zemākiem atbalsta limitiem.
5. *Atbalsta reģistrs*: Valsts līmenī *de minimis* atbalsta piešķiršanu un uzskaiti regulē Komercedarbības atbalsta kontroles likums, kā arī MK noteikumi Nr. 715.⁶ Pirms pieteikums tiek iesniegts atbalsta sniedzējam, atbalsta uzskaites sistēmā pretendents jāaizpilda *de minimis* veidlapa, lai atbalsta sniedzējs varētu pārliecināties, ka plānotais atbalsta apjoms nepārsniegs *de minimis* robežlielumu.

Kur var pieteikties *de minimis* atbalsta saņemšanai?

Uzņēmumi var pieteikties *de minimis* atbalstam, izmantojot ap 200 dažādas atbalsta programmas, no kurām apmēram pusi veido dažādu pašvaldību atbalsta programmas, kurās paredzēti nekustamā īpašuma nodokļa atbrīvojumi vai atbalsts uzņēmējdarbības veicināšanai pašvaldības teritorijās. Tāpat *de minimis* atbalsts tiek plaši izmantots dažādu ES fondu programmās. Aktuālajai informācijai par atbalsta programmām var sekot līdzi arī Eiropas Savienības fondu tīmekļvietnē un Valsts platformā biznesa attīstībai.

De minimis atbalsts ir nozīmīgs ekonomikas stimulēšanas instruments, kas tagad ir kļuvis vēl pieejamāks, pateicoties regulējuma izmaiņām. Aicinām uzņēmumus aktīvi meklēt iespējas saņemt valsts atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai, kā arī rīkoties atbildīgi, lai ievērotu visus *de minimis* regulējuma ierobežojumus. PwC speciālisti ir gatavi jums palīdzēt, ja nepieciešama padziļināta konsultācija par valsts atbalsta jautājumiem vai publisko līdzekļu piesaisti.

¹ Komisijas 2023. gada 13. decembra Regula (ES) Nr. 2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam.

² Komisijas 2013. gada 18. decembra Regula (ES) Nr. 1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam.

³ Sabiedrisko pakalpojumu *de minimis* regula: Komisijas Regula 2023/2832 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi; Lauksaimniecības nozares *de minimis* regula: Komisijas 2013. gada 18. decembra Regula (ES) Nr. 1408/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē; Zvejniecības un akvakultūras nozares *de minimis* regula: Komisijas 2014. gada 27. jūnija Regula (ES) Nr. 717/2014 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē.

⁴ Komisijas 2013. gada 18. decembra Regula (ES) Nr. 1408/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē.

⁵ Komisijas 2014. gada 27. jūnija Regula (ES) Nr. 717/2014 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē.

⁶ Ministru kabineta 2018. gada 21. novembra noteikumi Nr. 715 “*De minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība”.